

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 753/2013-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. apríla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho (sudca spravodajca) v konaní o sťažnosti S. K., zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Bečarikom, Letná 37, Spišská Nová Ves, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 116/2005, za účasti Okresného súdu Kežmarok, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo S. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 116/2005 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Kežmarok prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 116/2005 konal bez zbytočných prietáhov.

3. S. K. priznáva finančné zadostučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré mu je Okresný súd Kežmarok povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Kežmarok je povinný uhradiť S. K. trovy konania v sume 275,94 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatštyri centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Michala Bečarika, Letná 37, Spišská Nová Ves, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 753/2013 z 12. decembra 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť S. K. (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „navrhovateľ“ alebo „žalobca“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 116/2005 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 29. novembra 2005 okresnému súdu žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemku.

Sťažovateľ uvádza, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo konanie v jeho právnej veci právoplatne skončené.

Sťažovateľ v nadväznosti na to navrhuje, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a zároveň navrhuje prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Napokon sa domáha priznania finančného zadost'učinenia v sume 3 319,39 € a úhrady trov konania.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti prípisom sp. zn. 1 Spr O/39/2014 (doručeným ústavnému súdu 3. marca 2014), v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Predmetom konania vedeného na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 2 C 116/2005 je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva účastníkov k pozemku (záhrade). Spor po právnej stránke nepovažujem za náročný. Náročnosť sporu po skutkovej stránke do určitej miery zvyšuje potreba znaleckého dokazovania, ktoré síce bolo nariadené, ale nebolo doposiaľ vykonané, a jeho vykonanie nateraz závisí od aktuálneho postoja strán k vyriešeniu sporu z mierom, prípadne mimosúdne...

Prieťahy, ktoré podľa názoru Okresného súdu Kežmarok spôsobil sťažovateľ.

- *učinenie podania (žaloby), ktoré nespĺňalo predpísané náležitosti;*
- *nezaplatenie poplatku za žalobu v lehote splatnosti, neoznačenie ceny predmetu sporu;*
- *opakovaný, nie dostatočne efektívne a sústredene realizovaný záujem o vyriešenie veci z mierom, prípadne mimosúdne (po odmietnutí odvolania proti nariadeniu znaleckého dokazovania a potvrdení povinnosti zložiť žalobcom preddavok aj napriek nariadenému znaleckému dokazovaniu nezaplatenie preddavku a žiadosť o nariadenie pojednávania za účelom uzavretia /mieru v zmysle návrhu žalovaných);*

Prieťahy, ktoré podľa názoru Okresného súdu Kežmarok boli spôsobené súdom.

- *vykonanie prvého úkonu po doručení žaloby (29. 11. 2005) s dlhším časovým odstupom cca 7 mesiacov (19. 06. 2006);*
- *rozsudok vyhlásený na pojednávaní konanom 29. 10. 2007 bol účastníkom doručený (bez závad v doručovaní) až 13. 2 a 18. 2. 2008, čo aj napriek pečiatke expedovania svedčí o nedodržaní lehoty 30 dní na jeho odoslanie (§ 158 ods. 4 O. s. p.);*
- *vykonanie prvého úkonu po vrátení spisu odvolacím súdom (25. 03. 2009) až po dlhšom časovom období, po cca 10 mesiacoch (15. 01. 2010);*
- *odročenie pojednávania (18. 09. 2007, 22. 02. 2010, 01. 03. 2010) bez vyžiadania preukázania dôvodu neúčasti účastníka na pojednávaní a následného vyvodenia dôsledkov:*

- *nesústredený postup a dlhšie obdobia nečinnosti, keď po pojednávaní konanom 31. 03. 2010, kedy aj napriek uzneseniu súdu nebola vyžiadaná správa z PÚ (pozemkový úrad, pozn.) ohľadom bonity pôdy ďalšie pojednávanie konané až 22. 11. 2010 bolo opakovane odročené za účelom vyžiadania rovnakej správy, keď súd odročil pojednávanie konané 18. 09. 2012 za účelom výzvy žalovaných na vyjadrenie k návrhu žalobcu na mimosúdnu dohodu, pričom žalovaní boli na vyjadrenie k návrhu žalobcu vyzvaní až po dobe cca 7 mesiacov...*

K dĺžke konania určitou mierou prispeli aj žalovaní, ktorí sa nezúčastnili viacerých pojednávaní a ktorí taktiež nie dostatočne efektívne a sústredene realizovali svoj záujem o vyriešenie veci zmierom, resp. mimosúdne.“

Súčasťou vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti bol aj nasledujúci prehľad procesných úkonov vykonaných v doterajšom priebehu napadnutého konania:
„29. 11. 2005 – doručenie písomnej žaloby na tunajší súd;

9. 06. 2006 – referát sudcu adresovaný VSÚ (vyššiemu súdnemu úradníkovi, pozn.) na konanie vo veci opravy žaloby;

30. 07. 2006 – súdom vyhotovená výzva na opravu žaloby v lehote 10 dní (§ 43 O. s. p.);

14. 08. 2006 – súdu doručená opravená žaloba spolu s geometrickým plánom na reálne rozdelenie pozemku z roku 2005;

28. 09. 2006 – referát sudcu na vytýčenie termínu pojednávania na 26. 10. 2006 a na výzvu žalobcu na oznámenie ceny predmetu konania za účelom vyrubenia súdneho poplatku za žalobu: vyhotovená výzva žalobcovi na označenie ceny;

12. 10. 2006 – súdu doručené vyčíslenie predmetu sporu žalobcom;

16. 10. 2006 – súdom vyhotovená výzva na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu doručená žalobcovi 18. 10. 2006;

26. 10. 2006 – pojednávanie odročené bez prejednávania veci na základe ospravedlnenia žalovaného v 1. rade zdravotnými dôvodmi doloženého potvrdením lekára na 14. 11. 2006;

14. 11. 2006 – pojednávanie po prednesoch strán odročené za účelom vykonania obhliadky pozemku 08. 12. 2006; súdom vyhotovené oznámenie o nariadení obhliadky;

19. 03. 2006 – súdom vyhotovená výzva adresovaná žalobcovi na vyjadrenie k návrhom v lehote 15 dní;

21. 05. 2007 – výzva súdu adresovaná žalovaným na vyjadrenie k návrhu žalobcu v lehote 10 dní doručená žalovaným 01. 06. 2007;

29. 06. 2007 – urgencia vyjadrenia: referát sudcu na nariadenie pojednávania na 18. 09. 2007;

18. 09. 2007 – pojednávanie odročené na 25. 10. 2007 bez prejednania veci na žiadosť žalovaného v 1. rade odôvodnenú zahraničnou pracovnou cestou a žiadosť právneho zástupcu žalovaných odôvodnenú kolíziou pojednávanií;

25. 10. 2007 – pojednávanie, po vykonaní dokazovania odročené na 29. 10. 2007 za účelom vyhlásenia rozhodnutia;

29. 10. 2007 – vyhlásený rozsudok v merite veci;

29. 11. 2007 – rozsudok podľa spisu písomne vyhotovený v lehote, účastníkom doručený 13. 2. a 18. 2. 2008;

26. 02. 2008 – súdu doručené odvolanie žalovaných;

04. 03. 2008 – výzva súdu na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie: výzva súdu na vyjadrenie k odvolaniu v lehote 10 dní;

21. 05. 2008 – súdu doručené písomné vyjadrenie žalobcu k odvolaniu;

06. 06. 2008 – spis doručený KS PO (Krajský súd v Prešove, pozn.) na rozhodnutie o odvolaní;

25. 03. 2008 – spis vrátený odvolacím súdom s uznesením o zrušení rozsudku a vrátení veci na ďalšie konanie: referát sudcu na doručenie uznesenia účastníkom;

15. 01. 2010 – referát sudcu na nariadenie termínu pojednávania na 22. 02. 2010;

09. 02. 2010 – pojednávanie odročené na 01. 03. 2010 na žiadosť žalovaného v 1. rade odôvodnenú opakovane zahraničnou pracovnou cestou a žalovanej v 2. rade odôvodnenú pracovným zaneprázdnením;

01. 03. 2010 – pojednávanie odročené na 31. 03. 2010 podľa vyjadrenia zákonnej sudkyne pre neprítomnosť žalovaného v 1. rade (dôvod zo spisu nie je zrejмый);

31. 03. 2010 – pojednávanie po vykonaní dokazovania odročené na neurčito za účelom doplnenia dokazovania, okrem iného vyžiadania správy z PÚ ohľadom bonity pôdy; 1x žalovanými prednesený návrh na vyporiadanie prikázaním pozemku žalobcovi za náhradu a predložený ZP na ocenenie pozemku;

10. 10. 2010 – referát sudcu na nariadenie pojednávania na 22. 11. 2010;

22. 11. 2010 – pojednávanie po vykonaní dokazovania odročené na 21. 01. 2011 opakovane za účelom vyžiadania správy z PÚ ohľadom bonity pôdy;

14. 04. 2011 – súdu doručené vyjadrenie žalobcu, že súhlasí s prikázaním pozemku jemu za náhradu: výzva súdu adresovaná žalovaným na vyjadrenie; žiadosť súdu adresovaná PÚ na vyjadrenie ohľadne bonity pôdy;

29. 04. 2011 – súdu doručené vyjadrenie žalovanej v 2. rade (nesúhlas so zmiernom sčasti náhrady a trov konania; súdom nariadený termín pojednávania na 27. 06. 2011;

27. 06. 2011 – pojednávanie, na ktorom strany neuzavreli zmier, odročené za účelom vyhlásenia rozsudku na 07. 07. 2011;

01. 07. 2011 – súdu doručené vyjadrenie žalovaného v 1. rade k návrhu na zmier;

06. 07. 2011 – pojednávanie odročené na neurčito za účelom pokračovania v dokazovaní;

15. 11. 2011 – referát VSÚ na nariadenie znaleckého dokazovania;

23. 11. 2011 – uznesenie sudcu o nariadení znaleckého dokazovania so zameraním na skutočné rozmery pozemku, možnosti jeho reálneho rozdelenia, určenie jeho všeobecnej hodnoty;

12. 12. 2011 – súdu doručené odvolanie žalovaného v 1. rade proti uzneseniu, vrátane výroku o povinnosti zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania;

20. 12. 2011 – súdu doručené odvolanie právneho zástupcu žalobcu proti výroku uznesenia o povinnosti zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania;

21. 12. 2011 – referát sudcu na doručenie odvolaní na vyjadrenie v lehote 15 dní;

15. 02. 2012 – spis predložený KS PO na rozhodnutie;

29. 05. 2012 – spis vrátený súdu s uznesením o odmietnutí odvolania proti výroku o nariadení znaleckého dokazovania a potvrdení vo výroku o povinnosti zložiť preddavok;

16. 07. 2012 – výzva súdu adresovaná žalobcovi na zloženie preddavku; súdu doručená žiadosť žalobcu o nariadenie pojednávania za účelom opakovaného pokusu o zmier;

02. 08. 2012 – referát sudcu na nariadenie termínu pojednávania na 18. 09. 2012 za účelom opakovaného pokusu o vyriešenie sporu zmierom:

18. 09. 2012 – pojednávanie len v prítomnosti žalobcu, ktorý predložil návrh na vyriešenie sporu mimosúdne, odročené na neurčito za účelom vyjadrenia žalovaných k návrhu žalobcu na prerušenie konania za účelom zrealizovania mimosúdnej dohody vo veci a následne späťvzatie žaloby;

10. 04. 2013 – výzva žalovaných na vyjadrenie k návrhu: 09. 05. 2013 – opakovaná výzva žalovaným;

24. 05. 2013 – súdu doručené podanie žalovanej v 2. rade, ktorým trvá na znaleckom dokazovaní;

23. 06. 2013 – spis doručený znalcovi za účelom vykonania znaleckého dokazovania v lehote 30 dní od doručenia spisu;

21. 08. 2013 – urgencia súdu adresovaná znalcovi na predloženie posudku, doručená znalcovi 13. 09. 2013;

15. 11. 2013 – uznesenie o uložení poriadkovej pokuty znalcovi;

21. 11. 2013 – súdu doručené podanie žalovaných, ktorými oznamujú, že súhlasia so zmierom navrhovaným žalobcom;

09. 12. 2013 – podanie doručené žalobcovi na vyjadrenie v lehote 7 dní;

17. 12. 2013 – súdu doručené vyjadrenie žalobcu, že súhlasí so zmierom a žiada nariadiť pojednávanie;

08. 01. 2014 – referát sudkyne na vyžiadanie spisu od znalca bez ohľadu na vyhotovenie posudku;

03. 02. 2014 – urgencia súdu znalcovi na vrátenie spisu;

12. 02. 2014 – uznesenie o uložení ďalšej poriadkovej pokuty znalcovi;

13. 02. 2014 – opakovaná urgencia znalcovi na vrátenie spisu súdu;

21. 02. 2014 – spis osobne po telefonických urgenciách vrátený súdu. “

K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľ zaujal stanovisko podaním (doručeným ústavnému súdu 18. marca 2014), v ktorom okrem iného uviedol:

„Navrhovateľ zotrváva na svojom stanovisku k prietahom v konaní uvedenom v ústavne sťažnosti. Zároveň uvádzame, že navrhovateľ do 9 dní od výzvy na opravu žaloby túto opravil a to v lehote, ktorá mu bola daná Okresným súdom v Kežmarku. Navrhovateľ vo svojej žalobe jasne uviedol svoj návrh na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a zároveň niekoľkokrát súhlasil s návrhmi odporcov na uzavretie zmluvy. Nie je pravdou, že by dostatočne neefektívne, resp. nesústreďene realizoval svoj záujem na vyriešenie veci. Čo sa týka nezaplatenia preddavku na znalecké dokazovanie, sám navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhoval, že súhlasí s návrhom, ktorý počas konania predložili odporcovia a to, že by mu bola vyplatená peňažná suma za jeho podiel a žiadal sudkyňu, aby v tejto veci takto rozhodla a aby preto nebolo zbytočne nariadené znalecké dokazovanie, keďže odporcovia navrhli vyplatenie podielu navrhovateľa. O tomto postupe bol právny zástupca telefonicky kontaktovaný zo strany súdu, aby sa vyjadril k postupu súdu znaleckým dokazovaním.“

Obsah súvisiaceho spisu okresného súdu potvrdzuje úkony uvedené v jeho vyjadrení z 25. februára 2014, ktoré ústavný súd považuje za preukázané.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, a z § 119 ods. 4 OSP, ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, kedy bude konať nové pojednávanie a dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu. Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povaha veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je rozhodovanie o žalobe sťažovateľa v občianskoprávnej veci o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva účastníkov konania k pozemku.

Ústavný súd v zhode s názorom predsedníčky okresného súdu uvedeným vo vyjadrení k sťažnosti nepovažuje vec za právne zložitú. Určitú mieru skutkovej zložitosti možno podľa názoru ústavného súdu pripustiť vzhľadom na nutnosť vykonania znaleckého dokazovania, čo však nemôže ospravedlniť to, že napadnuté konanie nebolo ani po viac ako ôsmich rokoch od jeho začatia právoplatne skončené.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v napadnutom konaní pred okresným súdom mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd pripúšťa určitý podiel sťažovateľa na spomalení priebehu napadnutého konania v súvislosti s tým, že podaná žaloba nespĺňala predpísané náležitosti, že nebola dostatočne špecifikovaná hodnota predmetu sporu, a napokon, že sťažovateľ realizoval

aktivity smerujúce k mimosúdnemu vyriešeniu sporu, ktoré dosiaľ neboli úspešné. Uvedené však podľa názoru ústavného súdu zásadnejším spôsobom neovplyvnilo dĺžku napadnutého konania a najmä nezbavilo okresný súd zodpovednosti za stav konania v čase meritórneho rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd zistil, že okresný súd postupoval v preskúmanom konaní v zásade plynulo, pričom niektoré krátkodobejšie obdobia nečinnosti nemohli mať rozhodujúci vplyv na jeho predĺženie.

Postup okresného súdu v napadnutom konaní však hodnotí ako neefektívny a nesústredený, o čom svedčí najmä skutočnosť, že Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 8 Co 81/2008 z 19. februára 2009 zrušil rozsudok okresného súdu z 29. októbra 2007 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, keď v odôvodnení uznesenia mu vytkol viaceré procesné pochybenia, poukazujúc na to, že:

„Prvostupňový súd oproti ust. § 142 O. z. v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol ako sa vypořiadal so zákonnou podmienkou pri vypořiadaní podielového spoluvlastníctva a to účelným využitím veci. Súd prvého stupňa postupoval tak, napriek tomu, že žalovaní poukazovali aj na rozdielnu bonitu rôznych častí nehnuteľností (pozemku). Vzhľadom na to, že napadnuté rozhodnutie nevychádza zo zásady účelného využitia veci a túto zásadu ani nezohľadňuje, v tejto časti je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné...

Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ust. § 157 ods. 2 O. s. p., dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdmi ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie, ktorého vylučuje svojvôľu ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinností svoje

rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní vo veci samej.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ďalšiu procesnú vadu napadnutého rozsudku a to nevykonateľnosť III. výroku rozsudku, z ktorého nie je zrejmé, v akom podiele bola žalovaným prikázaná nehnuteľnosť parc. č. 2524/1 o výmere 1734 m² do ich podielového spoluvlastníctva.“

V súvislosti so zisteným neefektívnym a nesústređeným postupom okresného súdu ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre zdôraznil, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

Ústavný súd napokon dodáva, že z ústavnoprávneho hľadiska nemožno akceptovať, aby konanie pred všeobecným súdom nebolo po viac ako ôsmich rokoch od jeho začatia právoplatne skončené.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 116/2005 došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo postupom okresného súdu porušené, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 3 319,39 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukazuje najmä na pocit „*nadobudnutej nedôvery v rýchlosť rozhodovania súdov, nespravodlivosti a márnosti ako sprievodných znakov porušenia jeho ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov...*“.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 2 C 116/2005, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že posudzované konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 2 500 € za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania s'ťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní o jeho s'ťažnosti advokátom JUDr. Michalom Bečarikom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2012, ktorá bola 781 €.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie s'ťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 130,16 €, t. j. spolu 260,32 €, čo spolu s režijným paušálom 2 x 7,81 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 275,94 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu s'ťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. apríla 2014